

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Львівський національний університет імені Івана Франка
Освітня програма	22895 Географія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	106 Географія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

30.11.2023 р.

Справа № 2120/АС-23

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 10 "Природничі науки" у складі:

Голуб Олександр Андрійович – головуючий,

Тяпкін Олег Костянтинович,

Трохимчук Андрій Дмитрович,

Сонько Сергій Петрович,

Сірук Ірина Миколаївна,

Погребняк Володимир Григорович,

Мудрак Олександр Васильович,

Максименко Надія Василівна,

Заячук Мирослав Дмитрович,

Гасюк Іван Михайлович,

за участі запрошених осіб:

Носирев Олександр Олександрович – керівник експертної групи,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Львівський національний університет імені Івана Франка
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	22895
Назва ОП	Географія
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	106 Географія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 10, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

1.1. ОПП містить чітко визначені цілі («підготовку фахівців, здатних здійснювати дослідження природно- і суспільно-територіальних складових географічної оболонки Землі, розв'язувати складні задачі дослідницького та інноваційного характеру, проводити проектну, виробничо-технологічну діяльність у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку та планування територій»), що узгоджуються з основною місією університету «сприяння соціальному та економічному розвитку суспільства, генерування змін, які потребує місто, регіон, країна та світ; встановлення та реалізація освітніх і наукових стандартів формування особистості – носія інтелектуального та інноваційного потенціалу; розвиток культурно-мистецького середовища для збагачення духовного світу молоді, виховання почуття національно-патріотичного обов'язку та пошани до історичної пам'яті». Здатність досягнення цілей забезпечується історичним досвідом та сучасними тенденціями розвитку вишу в цілому та географічного факультету, зокрема.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються під час оновлення ОПП з урахуванням пропозицій, що надаються як онлайн на сторінці факультету, де розміщено запрошення до обговорення проекту ОПП на 2023 р. , так і на численних зібраннях викладачів, здобувачів та інших стейкхолдерів, що підтверджене документально. На ОПП традиційно надають рецензії зовнішні стейкхолдери (в ОПП 2023 року – їх 8), що підтверджують врахування думки зацікавлених сторін

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

1.3. Тенденції розвитку ринку праці визначають цілі і програмні результати навчання, оскільки навіть серед обов'язкових дисциплін, що дають глибинні знання зі спеціальності поряд з класичними є новітні курси («Урбаністика і просторове планування», «Військова географія», «Екологічні технології» тощо). До дисциплін, що містять регіональний контекст належить нормативна «Проблеми сталого розвитку Карпатського екорегіону», хоча на сайті в графіку викладання дисциплін (<https://geography.lnu.edu.ua/academics/master/geography-master>) її немає, а присутня «Сталий розвиток ландшафтів Українських Карпат». У той же час, у контексті попиту на фахівців, що володіють іноземними мовами серед переліку вибіркового відсутні дисципліни з викладанням іноземними мовами.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Освітня програма «Географія» дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю 106 «Географія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом МОН № 519

від 11.05.2021 р. (<http://surl.li/mgqgo>) оскільки забезпечує формування загальних і фахових компетентностей, закріплених у ньому та досягнення необхідних ПРН.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг ОПП «Географія» відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження при підготовці магістра – 90 кредитів ECTS та співвідношення обов'язкових (73%) та вибіркового (27%) компонент, що відповідає діючому Стандарту вищої освіти України: спеціальність 106 Географія, другий (магістерський) рівень.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

ОП має чітку структуру, що відображена у структурно-логічній схемі, яка ілюструє взаємозв'язки між ОК, але є дещо неоднозначною. Так, в матриці показано, що ОК 7, ОК13 другого семестру є підґрунтям для ОК 12 першого семестру, а ОК 7 пов'язаний з ОК 11 подвійним зв'язком. Крім того, ОК 14, що викладається на 2 курсі і увібрав попередні знання з ОК 5 і ОК 12, не має логічного зв'язку з ОК 3-го курсу, хоча б магістерською роботою (ОК11). Розподіл кредитів ECTS між обов'язковими і вибіркового компонентами відповідає стандарту.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОП «Географія» повною мірою відповідає предметній області спеціальності 106 Географія. Аналіз силабусів основних і вибіркового дисциплін загалом дозволяє простежити внесок кожного ОК у формування ЗК та ФК у студентів та участь у формуванні програмних результатів навчання. Тематика курсових та дипломних робіт відповідає науковим інтересам керівників-викладачів кафедри У списку рекомендованої літератури в силабусах налічуються навчально-методичні видання викладачів ЛНУ та особисто викладача відповідного ОК.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Вибір індивідуальної освітньої траєкторії регулюється низкою нормативних документів, що затверджені на рівні ЗВО. Індивідуальна траєкторія будується шляхом вибору навчальних дисциплін з переліку, що є у вільному доступі, який включає 20 дисциплін, але серед них жодної англомовної. Обмежена кількість студентів у групі для забезпечення викладання обраної дисципліни (12 осіб) при сучасному наборі магістрів на цю ОП (9 осіб) автоматично зумовлює прослуховування всіма однієї вибіркової дисципліни, що фактично анулює індивідуальність освітньої траєкторії в цьому сегменті. Індивідуальна траєкторія забезпечується також при здійсненні студентами вибору місця проходження виробничої практики і обрання теми курсової та кваліфікаційної роботи.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Структура ОП та НП передбачають фундаментальну практичну підготовку здобувачів вищої освіти саме в розрізі виробничої практики, переддипломної та педагогічної - загальним обсягом 12 кредитів, що дозволяє здобути компетентності, необхідні у подальшій професійній діяльності. Представлені на сайті договори про співпрацю з профільними установами, що передбачають забезпечення практичної складової освітнього процесу підтверджує можливість формування у магістрів відповідних ПРН. Широкі можливості для набуття практичних навичок відкривають власні стаціонарні бази практики ЛНУ ім. Івана Франка.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Освітня програма забезпечує формування соціальних навичок у здобувачів вищої освіти що дозволяє випусникам освітньої програми бути успішними в подальшій професійній діяльності застосовуючи критичне мислення, вміння розв'язувати ситуаційні задачі, тощо. Це забезпечується вивченням дисциплін соціально-гуманітарного циклу, участю у спільних заходах факультету та, а також у студентських олімпіадах, наукових гуртках, конференціях, можливістю роботи в органах студентського самоврядування, тощо.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Відповідність критерію підтверджено.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Дуальна форма навчання не використовується на ОП «Географія».

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання за ОП є чіткими та зрозумілими. Вони не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти <https://admission.lnu.edu.ua/guide/guidelines-for-admission/> <https://admission.lnu.edu.ua/for-undergraduatestudents/admission-requirements-for-the-master-degree/>

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Особливості ОП відображаються в складанні, окрім ЄВІ, фахового вступного випробування з географії, а також сутністю Мотиваційних листів. Нажаль, вступники орієнтовані лише на бюджетну форму навчання, оскільки серед рекомендованих до зарахування у 2023 році, контракти уклали лише ті вступники, що змогли отримати бюджетне фінансування навчання.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В університеті сформовано комплекс документів, які є у вільному доступі, що регулюють порядок визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. На сайті відділу міжнародних зв'язків представлено перелік можливих напрямів академічної мобільності. На цій освітній програмі студенти не скористались можливостями академічної мобільності.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В університеті прийнято «Порядок визнання у ЛНУ імені Івана Франка результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті». Студенти проінформовані про можливості врахування їх неформальної освіти при визнанні результатів навчання.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Положенням про організацію освітнього процесу затверджено використання різних форм і методів навчання, які в цілому, сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання. Забезпеченню студентоцентрованого підходу сприяє можливість вільно користуватися автоматизованою системою «Деканат», яка дозволяє формувати індивідуальні плани здобувачів, містить розклад занять, електронний журнал успішності. Академічні свободи учасникам освітнього та процесу гарантує Статут університету <https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/01/StatLNU.pdf> та «Положення про організацію освітнього процесу» <https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/06/S22C-6e18062115060-1.pdf>

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

У відкритому доступі на сайті географічного факультету є інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання та відображена у силабусах навчальних дисциплін. На сайті також є кілька закладок з ОПП, НП, Угодами про співпрацю (можливі місця практики), Репозитарієм кваліфікаційних робіт, Силабусами навчальних дисциплін, Результатами опитування, тощо. Це дозволяє констатувати, що всім зацікавленим особам своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання, як у межах окремих освітніх компонентів, так і стосовно всього освітнього процесу в цілому.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Навчання за ОП «Географія» забезпечує проведення наукових досліджень викладачами і студентами, результати яких презентуються як на конференціях в ЛНУ імені Івана Франка, так і в інших ЗВО. Для посилення науково-дослідницького компоненту при виконанні курсових і кваліфікаційних робіт до ОП введено ОК «Магістерський семінар» (4 кредити у третьому семестрі). У той же час, напрямки наукових досліджень кафедри раціонального використання природних ресурсів і охорони природи (оцінка екологічного стану компонентів довкілля на території Західного регіону України; оцінка впливу техногенних об'єктів на довкілля; аналіз сучасного екологічного стану компонентів довкілля та головних видів природних ресурсів) мають віддалену дотичність до цієї ОПП.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Відповідність критерію підтверджено.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

ЗВО стимулює процеси інтернаціоналізації освіти шляхом включення відповідних напрямків роботи у різні сфери діяльності. Сайт факультету містить окрему zakładку Міжнародні наукові проекти з рубриками «Співпраця із зарубіжними науковими установами» та «Наукові стажування та відрядження», які постійно оновлюються актуальними договорами і інформацією про стажування за кожен рік. Нажаль, безпосередньо науковий проект зазначений лише один і його термін дії спливає рік тому. Викладачі за цією ОПП мають сертифікати закордонного стажування та публікації у наукометричних виданнях.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

На ОП «Географія» розроблена чітка система контрольних заходів та зрозумілі критерії оцінювання досягнень здобувачів вищої освіти, що представлені у Силабусах у вільному доступі на сайті факультету і доводяться до студентів на початку семестру. Розклад занять розміщено на сайті факультету, він знаходиться у вільному доступі, та містить посилання на вхід до дистанційних лекцій. Підсумкова атестація проводиться у форму публічного захисту кваліфікаційної роботи. Критерії її оцінювання оприлюднено на сторінці випускової кафедри раціонального використання природних ресурсів і охорони природи, веб-сайту факультету у прикріпленому виданні Койнова І.Б.,

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Для атестації здобувачів передбачено проведення захисту кваліфікаційної роботи, що відповідає вимогам стандарту вищої освіти для другого (магістерського) рівня вищої освіти, галузь знань 10 – Природничі науки, спеціальність 106 – Географія, затверджену і введеному в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 11.05.2021 р. № 519

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила проведення контрольних заходів, передбачених за даною ОП, регулюються комплексом внутрішніх документів ЗВО, що надані у вільному доступі на сайті факультету та ЗВО. Студентам доведена інформація про графік, правила і процедуру проведення контрольних заходів, процедуру оскарження результатів контрольних заходів, умов повторного їх складання.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

У ЗВО чітка та зрозуміла процедура дотримання академічної доброчесності, що регламентується численними нормативно-правовими актами та здійснюється системна робота з виховання академічної культури, інформація про яку є на сайті. За результатами опитування студентів, всі (100 %) засвідчили, що в Університеті здійснюється ефективний контроль за дотриманням правил академічної доброчесності, інформаційна кампанія щодо академічної доброчесності і в їх групах не було випадків, коли студенти використовували результати наукової роботи інших осіб, видаючи їх за свої. Також 75% опитаних підтвердили, що в Університеті сприяла формуванню у них чіткого розуміння необхідності дотримання її принципів та що вони знають куди звертатися у разі виявлення порушення правил академічної доброчесності.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Викладачі, що задіяні до реалізації освітньої програми мають профільну освіти та відповідне стажування, у т.ч. закордонне. На сайті факультету і випускової кафедри є перелік публікацій, що доводить відповідність їх профілю наукових інтересів та науково-методичної роботи тим ОК, які вони викладають.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Відповідність підкритерію підтверджено.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Факультетом для реалізації підготовки студентів за спеціальністю 106 Географія укладено 12 Угод про співпрацю, у т.ч. 2 із закордонними ЗВО, що представлені на сайті. Вони містять різні види спільної роботи. У т.ч «..залучати працівників установи до проведення спільних наукових конференцій, консультацій при написанні курсових та магістерських робіт студентів». Крім того угоди закріплюють можливість «проходження виробничих і переддипломних практик».

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

На ОП існує практика залучення професіоналів-практиків та представників роботодавців до освітнього процесу, що підтверджено ЕГ, але вказані лекції були прочитані у магістрів, що вже закінчили навчання.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Університет сприяє професійному розвитку викладачів. Всі викладачі ОП проходять стажування як в Україні, так і в закордонних установах. Інформація про Стажування розміщена на сайті факультету у однойменній закладці та структурована за роками. Так, у 2022 році відбулось 12 фактів стажування, у т.ч. колективних, у 2021 році – 10 і т.д.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Для матеріального і морального стимулювання підвищення педагогічної майстерності викладачів, наукової роботи викладачів, аспірантів і студентів в університеті створено Мотиваційний фонд, що у своїй роботі керується Положенням про мотиваційний фонд, розмішеним на сайті ЗВО. Завдяки цьому викладачі отримують різні заохочення за свою професійну активність.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Повна відповідність критерію підтверджена.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Для реалізації ОП студенти та викладачі забезпечені ресурсами бібліотеки університету (бази даних Scopus та WebofScience) та безоплатним доступом до Wi-Fi. За результатами опитування, забезпеченням доступу та безперебійної роботи мережі Інтернет цілком задоволені 62,5%, а радше задоволені 37,5% опитаних.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти за ОП та здатне задовольнити їхні потреби. Результати опитування студентів, що надані на сайті факультету, досліджують задоволеність потреб та інтересів здобувачів показали, що 87,5% опитаних «було комфортно спілкуватися з одногрупниками, студентами інших спеціальностей в межах свого факультету, з викладачами / працівниками кафедри». У той же час, спілкуванням з працівниками деканату задоволені лише 62,5% опитаних.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Відповідність критерію підтверджена.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

В університеті створено всі умови для навчання осіб з особливими освітніми потребами.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Університет має чіткий алгоритм реакції на появу конфліктних ситуацій, існує «Телефон довіри» <https://lnu.edu.ua/telefon-doviry/>, електронна адреса відповідної служби dovira_lnu@ukr.net, та Електронна приймальня (<http://helpdesk.lnu.edu.ua>). Всі учасники освітнього процесу поінформовані стосовно цих питань. Фактів булінгу, конфліктів чи корупції на ОП не було.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Всі нормативні документи, що регламентують процедуру розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗНО та виконуються університетом. Оновлення ОП «Географія» здійснюється щорічно і порівняння доступних на сайті освітніх програм 2022 та 2023 року показало суттєві зміни, які спрямовані на покращення підготовки фахівців. Так, до складу нормативних ОК ОПП включені: “Норми академічного спілкування” (англ. мовою), “Педагогіка і психологія вищої школи”. Крім того додано дві фахові компетентності (СК-11 і СК-12) та два програмних результати навчання (ПРН12 і ПРН13).

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Здобувачі вищої освіти шляхом проведення опитування стосовно цієї конкретної ОП, результати якого представлені на сайті, мають змогу брати участь в обговоренні ОП та інших процедурах забезпечення якості. Ретельність підготовленої анкети, що включає різнопланові оцінки ОП, організації підготовки за ОП, матеріально-технічного забезпечення та ін. свідчить про увагу до думки студентів.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Роботодавці залучаються до розробки та корегування ОП з конкретними пропозиціями, оскільки вони входять до складу робочої групи ОП Географія. Крім того, вони безпосередньо приймають участь в реалізації індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів вищої освіти, приймаючи їх на виробничу практику. Також, роботодавці залучені до процесу опитування/моніторингу з метою з'ясування оцінки якості надання освітніх послуг та форм співпраці з університетом.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

В університеті функціонує відділ кар'єрного розвитку та співпраці з бізнесом Центру маркетингу та розвитку та Асоціація випускників, які відстежують кар'єрний шлях випускників, проводять їх опитування .

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Відповідність підкритерію підтверджено.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти за цією ОП відсутні, оскільки акредитація первинна.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка здатна забезпечити розвиток освітньої програми та освітньої діяльності.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Сайти університету і факультету містять повну інформацію, що регулюють всі аспекти освітнього процесу. Також у вільному доступі оприлюднено чіткі та зрозумілі правила і процедури регламентації прав та обов'язків всіх учасників освітнього процесу.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

В університеті існує практика розміщення документів на сайті ЗВО для громадського обговорення. Наразі на сайті факультету розміщено лише діючі ОПП 2022 та 2023 року.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

На сайті факультету і кафедри у відкритому доступі є вся інформація, що стосується ОП «Географія: Навчальні плани, Освітньо-професійні програми (2023 – го і 2022 – го років) , Силабуси, Протоколи, Рецензії, протоколи зустрічі із стейкхолдерами, Угоди про співпрацю, Звіт за результатами опитування щодо якості освітньо-професійної програми Географія, Репозитарій кваліфікаційних робіт тощо.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

У відповідь на задеклароване у Стратегії ЛНУ імені Івана Франка-2021-2025, «Поглиблення інтеграції університету у світовий освітній та науковий простір» та підтверджучі вказані самооцінюванні мови викладання (українська і англійська) доцільно запровадити викладання магістерських курсів англійською мовою.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

При оновленні ОПП доцільно переглянути структурно-логічну схему щодо виключення лублювання зв'язків між ОК та зворотніх зв'язків. У списки рекомендованої літератури в силабусах дисциплін доцільно включати статті викладача за профілем дисципліни, що свідчить про його науковий розвиток у відповідному напрямку. Для розширення можливостей індивідуального вибору ОК доцільно зняти кількісне обмеження студентів для вивчення вибірових ОК і передбачити заняття у малих групах (запозичити досвід інших ЗВО, де у малих групах кількість аудиторних годин зменшується до 6-70% від повночисельної групи). Також доцільно при оновленні ОПП винести на обговорення включення англійських версій кількох ОК або додати курси з англійською мовою викладання.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Стимулювати академічну мобільність студентів, у т.ч. дистанційну. Оскільки у затвердженому закладом освіти Положенні закріплено норму визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті, лише для обов'язкових ОК, доцільно для стимулювання розвитку студентів передбачити на ОП зарахування, наприклад, окремих кредитів і у вибірових ОК.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Для популяризації наукових досліджень географічного спрямування на кафедрі доцільно розширити тематику наукових досліджень вивченням сучасних географічних проблем. Використати арсенал міжнародних угод про співпрацю для залучення міжнародних партнерів до освітнього процесу, наприклад, проведення гостьових лекцій. Активізувати роботу з пошуку нових грантів.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Доцільно оприлюднювати теми кваліфікаційних робіт магістрів з моменту їх затвердження на кафедрі. Для підвищення відповідальності студентів за оригінальність наукового дослідження у кваліфікаційній роботі доцільно використовувати переважно зовнішнє рецензування. Для кращого інформування студентів стосовно принципів академічної доброчесності, доцільно на сайті створити окрему вкладку, а також поступово впроваджувати перевірку плагіату в курсових роботах.

Критерій 6. Людські ресурси

Закріпити в Угодах про співпрацю та втілювати на практиці можливість залучення роботодавців – фахівців в галузі Географії до дистанційної участі в освітньому процесі (лекції, тренінги, майстер-класи, тощо), а також участі в заходах з підсумкової атестації у якості членів атестаційної комісії та рецензентів кваліфікаційних робіт.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Оскільки, від роботи Інтернету дуже часто залежить успіх освітнього процесу, докласти зусиль для покращення його безперебійної роботи. Звернути увагу на стиль спілкування зі студентами працівників деканату, які також мають забезпечувати комфортність освітнього середовища.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Розповсюдити практику регулярних зустрічей студентів із успішно працюючими випускниками для популяризації побудови кар'єри за обраним фахом.

Критерій 9. Прозорість та публічність

В інформуванні на сайті студентів про успішні кар'єри випускників акцентувати увагу на приклади працюючих останніх років.

Критерій 10. Навчання через дослідження не застосовується

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ГОЛУБ ОЛЕКСАНДР АНДРІЙОВИЧ